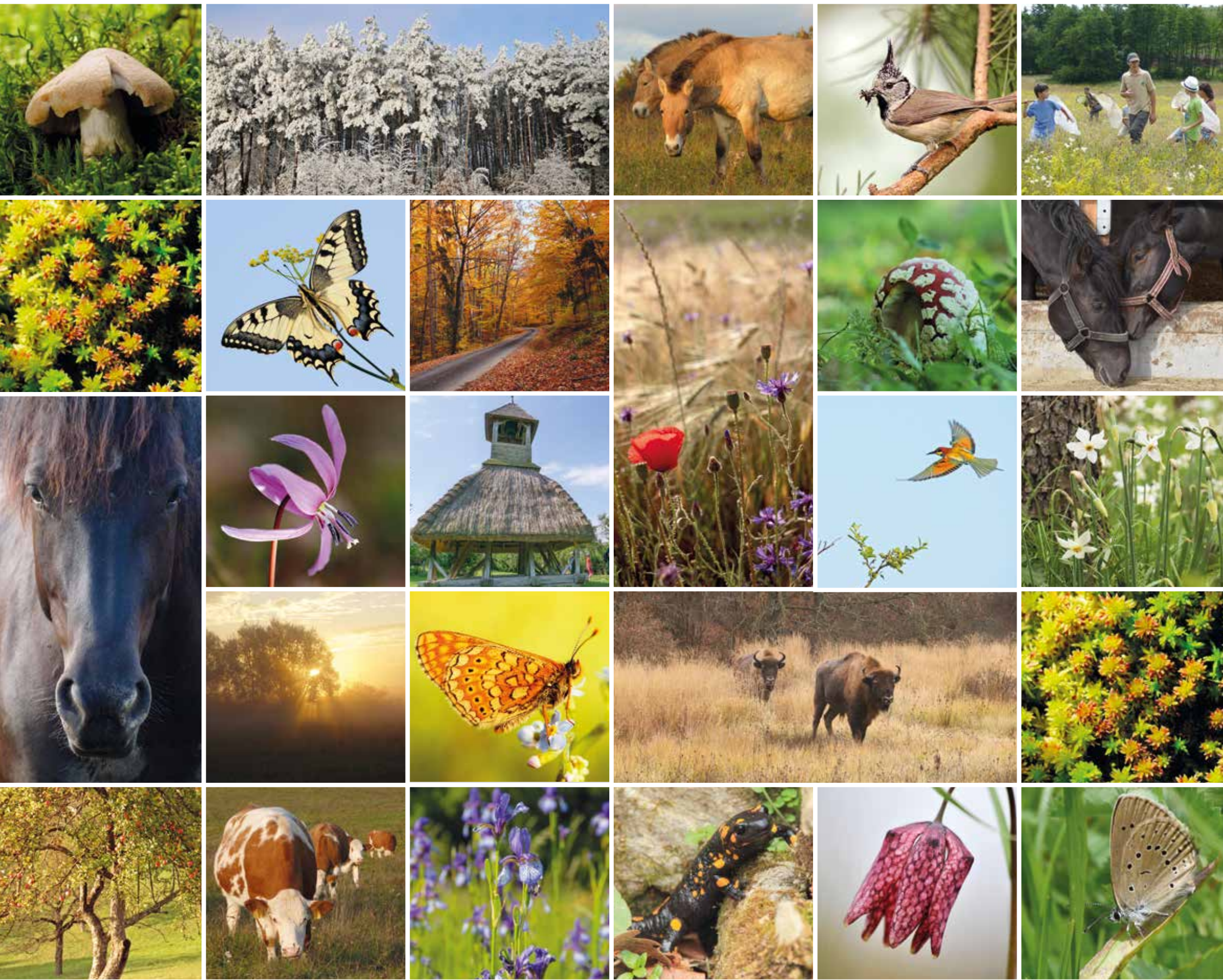

HARMÓNIA

Az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság lapja

KÖSZÖNTŐ

Húsz év. Két évtized. Kinek, mit jelentett a saját életében? Születést és felnőtté válást? Fiatalból középkorúvá érést vagy a munkával töltött életszakasz lezárultát?

Talán mindenkinek egy kicsit mást. Az Őrségi Nemzeti Park címet húsz évvel ezelőtt kapta meg az a táj, amely - mint a tájak általában - nem tartja számon a születésnapját. Mi azonban összegyűjtöttük, mi is történt az elmúlt húsz évben ennek a tájnak az élővilágával, természeti szépségével, emberével és háziállataival.

Húsz év nagy tarkaságát szeretnénk a Kedves Olvasó elé tárni, hiszen az élet sem más, mint egy nagy tarka rét. Néha fagyba, ködbe burkolódik, szél tépi, hajt rajta ördögszekeret, máskor virágpompában úszik, méhek döngicsélnek rajta és felette pacsirta dalol. Húsz év alatt mindannyiunk életében vannak sikerek és kudarcok, nevetős és sírós napok, és mindenképpen van változás. Kérdéseket és feladatokat kapunk, válaszokat és megoldásokat keresünk, igyekszünk valami elképzelt cél felé.

Az Őrségi Nemzeti Park cím a mi tájkunknak egyszerre feladat, cél és lehetőség. Húsz éve azt a feladatot vállaltuk magunkra, hogy megvédjük és bemutatjuk országunk ezen különleges jelentőségű

vidékének természeti, tájképi és kultúrtörténeti értékeit. Az a cél lebegett a szemünk előtt, hogy vidékünk természeti gazdagsága gyarapodjék, hogy ezt minél többen megismerjék és ez a szelíd érdeklődés a tájat fenntartók, a helyben élők hasznára is váljék. Sok lehetőséget rejtő munka indult el, melyet a hétköznapi rohanásban egy pillanattá merevítve lapunkba sűrítettünk. Ki-ki csemegézzon belőle kedvére!

Csendes, közös ünneplésre hívjuk Önöket és abban bízunk, hogy ebből a húsz évből Mindenkinek van legalább egy jó élménye, egy kellemes pillanata, amely az Őrségi Természethez köti és amelyet segíthetünk újságunkkal felidézni.

Ugyan napjainkat még a fagy szorongatja, de ne felejtsük, az avar alatt a Természet már lázasan készülődik, hogy a nap első sugáira tűzike szőnyeget teríthessen lábunk elé a Dobogó-erdőben és mi újra rácsodálkozhassunk világunk szépségére!

Dr. Németh Csaba
általános igazgatóhelyettes

A húszéves Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság nevében Tisztelettel köszöntöm a Kedves Olvasót!

A zöldturizmus 20 éve

Hírességek az Őrségben

Zöldturizmus, ökoturizmus, fenn-tartható turizmus - gyakran használt kifejezések napjainkban. De mitől is lesznek egy nemzeti park turistákat célzó szolgáltatásai ökoturisztikai jellegűek?

Az ökoturizmus fő motivációja a természet-megfigyelés, a természeti területek hagyományos kultúrájának megismerése. Emellett oktatási és bemutatási elemeket is tartalmaz, támogatja a természeti területek védelmét, valamint a helyi gazdaságot, ugyanakkor minimalizálja a turizmus negatív hatásait.

GONDOLTAD VOLNA, ...

... hogy a hazai nemzeti parkok közül mi kezdtünk elsőként a magyartarka szarvasmarha génmegőrzésével foglalkozni?

Az Őrség kiváló célterülete az ökoturizmusnak: nincs nagy tömegeket vonzó látnivalója, viszont csodálatos természeti környezettel rendelkezik, történelmi és kulturális értékekben gazdag vidék, ahol táj és ember harmóniában él a dímbes-dombos erdők, szántók és rétek közt megbúvó apró falvakban.

Ezeket az értékeket már az Őrségi Nemzeti Park megalakulása előtt, az Őrségi Tájvédelmi Körzetet gondozó munkatársaink is örömmel mutatták be az ide érkező vendégeknek, és bár akkoriban még nem léteztek látogatóközpontok, alkalmai csoportkíséréseket és környezeti nevelési tevékenységet így is folytattak kollégáink. Miután megindultak az ezirányú infrastrukturális fejlesztések is, mind sikeresebben tudtuk megismertetni a látogatókkal az Őrség számtalan gyöngyszemét.

– 2000-ben megépült a Harmatfű Természetvédelmi Oktatóközpont, mely hosszú éveken keresztül az Igazgatóság központjaként is funkcionált. 2003-tól módszeres szemléletformálási munka vette kezdetét, erdei iskolai programok, természetismereti vetélkedők és szakkörök indultak a helyi oktatási, nevelési intézményekben. Húsz szabadon látogatható tanösvény létesült, turistapihenőket, egy-séges turisztikai táblarendszert telepítettünk.

– Az Igazgatósághoz tartozó Kőszegi Tájvédelmi Körzetben 2006-ban épült meg a Bechtold István Természetvédelmi Látogatóközpont.

– Az Őrségi Népi Műemlékegyüttes 2007-ben került az Őrségi Nemzeti Park Igazgatósághoz. 2010-12-ben átfogó felújítás történt, korszerűsítettük a vendégfogadás feltételeit.

– 2013-ban Apátistvánfalván a régi határőr laktanya helyén Ökoturisztikai Információs Centrum létesült.

– 2014-ben átadtuk Szőcén a Lápok Háza interaktív kiállítóhelyet.

– 2016-ban különleges látnivalókkal bővült a paletta: eurázsiai vadlovak és európai bölények érkeztek Szalafőre, egy csaknem 10 hektáros bekerített területre. Legelőjük mellett kilátó épült.

– 2017-ben az Őrségi Népi Műemlékegyüttes családbarát szolgáltatásainak bővítéseként megépült a Pityerke játszótér, majd 2019-ben a beltéri játszópajta.

– 2016-tól már nemcsak gyalogos túravezetéssel, hanem elektromos ráségítésű kerékpáros szakvezetéssel is felkereshetők az Őrségi látnivalók.

– 2018-ban Igazgatóságunk új központi épülete mellett kapott

GONDOLTAD VOLNA, ...

... hogy nálunk található az ország egyetlen állami muraközi ló ménese?

helyet a Natura 2000 Látogatóközpont, ahol az Őrség élőhelyeit bemutató interaktív kiállítás mellett ajándékbolt, kávézó és turisztikai információs iroda is működik.

– 2022-től új tanösvényünk, a Gyantászok útja ismerteti meg a vendéidei erdők jellegzetességeivel az Apátistvánfalvára látogatókat.

Ökoturisztikai szolgáltatásaink köre folyamatosan bővül, ezzel párhuzamosan a térségbe érkező vendégek száma is emelkedik. Bízunk benne, hogy egyre több ember figyelmét fordíthatjuk a természetvédelem felé.

Kovács-Mesterházy Viktória

„Az Őrség maga a csoda”

Ízig-vérig vidéki nő lett. Mesebeli falusi házáat népies holmikkal dekorálja, kertét gondoz, saját természetű növényekből főz, és ezt be is mutatja műsoraiban. A pandémia óta Szalafőn él, és már a munkája is ide köti. **Interjú Borbás Marcsi televíziós személyiséggel, az Őrség szerelmével.**

– Melyik volt az a pillanat, amikor tudta, hogy az Őrség valamiképp a sajátja lesz?

– Még a Fő térről forgattam itt (a Magyar Televízió országjáró magazinműsora volt – a szerk.), és beleszerettem a tájba, a nemzeti parkba, ez emberekbe. Emlékszem

Aranka nénire, aki tökmagolajat ütött, olyan volt, akár egy kis Kalán néni a fehér kontyával. 19 éve, amikor összeismerkedtünk a férjemmel, ő külföldről jött haza, nem ismerte az országot, és ide hoztam el először. Rátaláltunk erre a házra. 13 évig tartott a felújítás, már-már azt hittem, sosem lesz készen... Minden szabadidőnket itt töltöttük, aztán fél évet itt, fél évet Budapesten, a koronavírus-járvány óta pedig teljesen leköltöztünk. A pajtában kialakítottunk egy stúdióként működő konyhát, itt készülnek a felvételek. (Borbás Marcsi szakácskönyve c. műsor – a szerk.)

– Mitől olyan szerethető az Őrség?

– Itt minden olyan igazi – az emberek, a táj –, ezt szeretem az Őrségben. Megmaradtak olyan élelmiszerek, alapanyagok, receptek, amelyek máshol nem. Felhasználják, amit a természet ad, a gombát, a vad gyümölcsöket, begyűjtik a gesztenyét, a kőkölyt, a csipkebogyót, főznek hajdinát, kölest, termesztik a kerekrepat, és készítik a csodálatos tökmagolajat.

– Hogy érzi, Őrségikké váltak?

– Mindig is nagyon szerettem itt lenni, és már belaktuk magunkat. Remélem, hogy az itt élők is így látják, sokukkal jóban vagyunk. Fantasztikus, hogy mindenre azonnal lehet számítani. Egyik

karácsonykor rádőlt a pajtánkra egy fenyő, Zoli jött, és kivágta. Ha hiányzik egy kis tárkony a felvételhez, Csabához és Tündihez bármikor mehetünk. Vilma néniék, Ildikóék is jó barátaink. A falusiak bizalmának legbiztosabb jele, hogy megmutattak sok-sok jó gombász helyet. Úgy érzem, befogadtak minket. Az Őrségiek megélik a környezet adta lehetőségeiket, természetközeli életet élnek modern felfogásban. Rengeteget kirándulnak, kijárnak futni, fürdenek a Hár-sas-tóban. Élvezik az életet, ez nagyon tetszik. Nem vágnak másra, csak arra, ami megvan nekik. A műsorom vendégei, hírességek, Michelin-csillagos séfek alig várják, hogy jöhessenek. Aki még nem

járt itt, úgy megy el, hogy ez egy csoda. Az Őrségnek nem kell reklám, nem kell elmagyarázni, azonnal mutatja magát, és mindenkit a büvőkörébe von.

„Tudtam, hogy nekem itt dolgom lesz”

Az Őrségi embernek saját pálinkája kell, hogy legyen, így hát neki is van. Évtizedek óta kétféle életet él Budapesten és Viszákon. Befogadták, mégis gyűntmentnek tartják, de ez így van jól. Nagy akarása, kultúrmissziója és a Tündérkert mozgalom kivívta a falusiak elismerését. **Szarvas József, Kosuth- és Jászai Mari-díjas szín-művésszel beszélgettünk.**

tudtam, hogy ehhez a vidékhez kö-zöm lesz. Az első, ami megfogott, az a táj. Kerestem a kapaszkodókat, a lehetőségeket, és nagyon hamar rájöttem, hogy én itt nem turista leszek. Megvettem egy parasztházat a falu közepén, eljártam az emberek közé, és rájöttem, hogy egy dráma kellős közepébe csöppentem.

– Mi volt ez a dráma?

– A kultúra elhagyása, a falu fogása, a lehetőségek beszűkülése, a külföldi munka, a városba való beáramlás, a gyerekek eltűnése az utcáról... Tudtam, hogy valamit tennem kell. Állt a telken egy pajta,

amit újjáépítettem, és arra gondoltam, hogy bukolikus kulturális tér-ré alakítom. 2007-ben, megnyílt a ma már 15 éves Kaszás Attila Pajtaszínház és Galéria. A falut persze nem nagyon érdekelte, de hagyták, hogy csináljam, és ez már nagy szó volt! Innen kellett továbblépni, és valahogy elkeveredtem a gyümölcsfákig.

– A Tündérkert ötlete azóta mozgalommá bővült...

– 2002-ben találkoztam Kovács Gyulával, de kellett hét év, mire igazán megértettem, mit is tesz. Beláttam, hogy a Kárpát-medence őshonos gyümölcs-hagyatékának őrzése kultúrahordozó, nemzetépítő ügy. Az emberek kihalnak, hátrahagyják házaikat, kertjeiket, ma

már nem ismerjük a gyógynövényeket, a gyümölcsfák neveit, pedig ott vannak, csak nem figyelünk rájuk. Elkezdődött a közös munka Viszákon, ami mára kiterjedt az egész Kárpát-medencére.

– Befogadták? Otthon van az Őrségben?

– Amikor elmenőben összehálok-zom a tanító úrral, és azt kérdezi, Szevasz, Józsikám, mikor jössz újra haza?, abban minden benne van. A szakmám Budapesthez köt, de ettől én még nagyon régóta viszáki lo-kálpatrióta vagyok! Ha fél évig nem jövök, akkor is úgy fogadnak, mint-ha tegnap mentem volna el. Itt hét-köznapi falusi emberként élem az-életem. Nincs nimbusz, meg „mű-

vészurazás”, elfogadtak, de gyűntmentnek tartanak, és ez rendben is van így. Ebben úgy sikerült áttörést elérnem, hogy nagyon akartam valamit, és ebben a nagy akarásban mind többen részt vettek. Létrehoztuk a pajtát, a kemenecét, a Tündérkertet, a kápolnát, a szabadtéri színpadot, s ezek lassacskán lokálpatrióta belső ügyekké váltak.

„Szalafőn szoktam kivasalni az idegrendszeremet”

Nyugalmat kedvelő, természet-szerető ember hírében áll. Azt

mondja, az Őrség számára szana-tórium, ahol mindig nyitva a csilla-gos ég, közel vannak az erdő állatai és a csend hangjai. **Mucsi Zoltán színészt kérdeztük.**

– Hogy jött az Őrség az Ön mozgalmas életébe?

– Az első találkozásom a vidékkel a 90-es évek legelején volt, mikor Gazsó Gyuri kollégámat, barátomat meglátogattam Szalafőn, az-tán teljesen véletlenül az apósom is ott vett házat. Ennek már 26 éve. Azóta a nyár nagy részét lenn töltjük. Amíg a gyerekek kisebbek

voltak, 8-9 hétig is tartott ez a „szanatórium” a nyugalom szige-tén. Ma már nehezebb a logisz-tika, hogy mindenki ráérjen, de a ragaszkodás a gyönyörű tájhoz, a barátokhoz, a családi együttlét-hez, a közös kirándulásokhoz, a fűnyíráshoz, a beszélgetésekhez és az esti sütögetéshez, borozga-táshoz töretlen.

– Élesnek tűnik a kontraszt a pezsgő főváros és a csendes Őrségi falu között...

– Én annyit pezsgék évad közben, hogy nagyon jól tesz, ha elvonulok.

Hosszú évekig rituálé volt, hogy nyár végén a gyerekek lementek a patakhoz, és sírva búcsúztak az Őrségtől. Egyébként itt sokkal több a csillag. Vidéken nőttem fel, de már nem is emlékeztem, hogy ennyi csillag létezik. Csend van, pedig itt soha nincs csend. Itt lehet igazán hallani a természet hangjait: a ma-dárcsiripelést, a tücsökciripelést, a békák zenéjét.

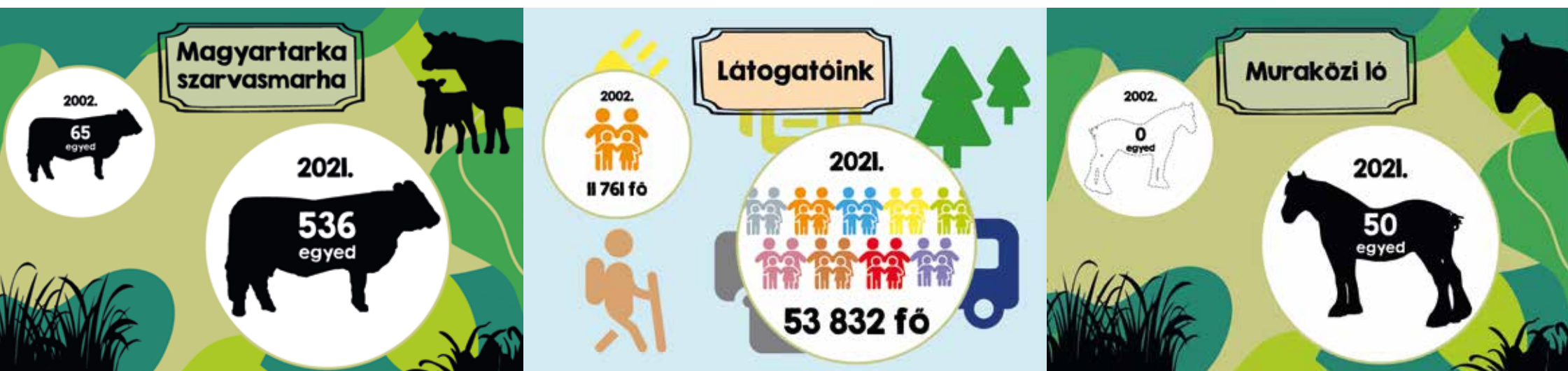
– Természetközelség?

– Néha a szarvasok feljönnek majdnem a házig, a vaddisznók meg a körtefa alatt ropogatnak tőlünk 20 méterre. Örölnék, ha a nyomaikat másnap rendbe is hoz-

nák, de erre még nem volt példa. Azt nekem kell elvégezni.

– Beilleszkedtek?

– A múzeum utáni utolsó ház a miénk, távol mindenkitől. Andriék a szomszédaink, ők őslakosok, ked-ves emberek, velük alakult ki a leg-szorosabb kapcsolat. De Törőrékkel például a gyerekek mindig részt vettek a Rottó Kupán (Nemzetkö-z-i Kispályás Futball Fesztivál – a szerk.). Rajtuk kívül jóban vagyunk jónéhány emberrel, a polgármes-ter úrral, és Lenke néniével, az édes-anjával. Az itt élők elfogadtak bennünket, aki meg esetleg nem, az sosem mutatta.

Őrségi Tájvédelmi Körzet alapítása

Őrségi Tájvédelmi Körzet irodát kap Őrszentpéter Keszérszeren

Harmatfű Természetvédelmi Oktatóközpont létrehozása

MÁRCIUS 8. Őrségi Nemzeti Park alapítása

Magyartarka szarvasmarhák és muraközi lovak beszerzése

Első szarvasmarha istálló megépítése

Csörgőalma Gyümölcsöskert létrehozása

A Rezgőnyár tanösvény és a Sárgalilom tanösvény létrehozása

Őrségi Nemzeti Park építészeti emlékei című könyv kiadása

Első Őrségi Tökmesztivál

Tourinform Őrség iroda létrehozása

Bechtold István Természetvédelmi Látogatóközpont átadása

A TERMÉSZET ÉS A HAGYOMÁNYOK ŐRZŐJE

Jubileumi dokumentumfilm készül az Őrségről

Az Őrség szépsége, nyugalma egyszerűen beszippantja a város zajából menekülő embert, a természetfilmes meg pláne! A Szala patak egyik kis tölcsőgójánál például egy egész napot hasaltunk a 30 centis víz mellett, hogy rögzíteni tudjuk a góté két hétköznapiját. Nagy élmény volt a stáb számára, hogy a nemzeti park munkatársainak kitűnő szakmai irányításával a táj legbensőbb titkait is megörökíthettük, és megmutathatjuk azt a harmóniát, aminek a megőrzésén dolgoznak már 20 éve úgy, hogy közben egyre szélesebbre tárják az Őrség kapuit. A TERMÉSZET ÉS A HAGYOMÁNYOK ŐRZŐJE - AZ ŐRSÉGI NEMZETI PARK ELSŐ KÉT ÉVTIZEDE címmel 24 perces dokumentumfilm készül.

Bilek Ferenc gyártásvezetője, operatőre, szövegírója is annak a dokumentumfilmnek, ami az Őrségi Nemzeti Park születésnapja

si ember számára a csodát jelenti. Voltunk gombászni, beüzemeltük a bölénykamerát, így az állatok minden pillanata nyomon követhető, sőt egyszer még egy jókora arany-sakál is felbukkant a képeken. A film az Őrségi Nemzeti Park megalkulásától a 20 év mérőföldkövei mellett bemutatja azt is, hogyan lehet a vidék minden szereplője között sikeres együttműködést kialakítani a táj értékeinek hosszú távú fenntartása érdekében.

Egy nem igazán megmagyarázható lelki állapot az, amit az Őrségben egy természetfilmes is átél, be tudja szippantani, ami egészen fantasztikus dolog. Láttuk azt, hogy egy-egy népszerű program milyen rengeteg embert vonz ma már oda, ami a nemzeti parknak egy édes teher, de ezt kezelni kell, hogy ne menjen a természet kárára. Ezt nagyon ügyesen csinálják.

A Filmdzsungel stábjába már hosszú évek óta visszajár az Őrségbe, számos országos sorozat helyszíne is ez a vidék. Legutóbb például a magyar természetvédelmi örökről forgattunk itt is. Az Őrségi Nemzeti Park 20 évét feldolgozó filmünk bemutatja azt a jól felépített, tudatos munkát, amely a helyi hagyományok és a fokozottan védett terület értékeinek megőrzése mellett a turizmus élénkítését is szolgálja. Szívünk csücske ez a táj, aminek elképesztő békéje van. Nagy élmény beszélgetni a helyi emberekkel, a többgenerációs kézművesekkel, akik évszázadokon keresztül viszik tovább családjuk hagyományait, a nemzeti park munkatársai is olyan titkokba avattak be bennünket, amik a váro-

Mi is rácsodálkoztunk az ősi fajták, például a muraközi lovak, vagy a magyartarkák felkarolására, de beszélhetünk az ősi gyümölcsösök újraélesztéséről is. Fantasztikus élmény megtapasztalni a levegőből egy párás hajnalon, hogy milyen szép ez a vidék, és szarvasbőgéskor is sok időt rááldoztunk, hogy mások is láthassák a csodát, a lepkefajokat, a kaszálórétet világát. Messzemenőig figyelnek az itt élő fajok igényeire, például a harisnak bűvösárvákat hagynak a kaszálások, fészkeléskor pedig nem zavarják.

Az alapító ünnepségtől mutatjuk meg a két évtized hangulatát és alapvető történéseit egy animált idővonalon keresztül. A 24 perces filmből átfogó képet kaphat a nemzeti parkról az is, aki csak 1-2 napot tölthet itt, kicsit átélheti a vidék, a fokozottan védett terü-

letek adta fantasztikus érzést, kaphat egy kis betekintést, hogy mit érdemes megőrizni. Tóth Zsolt Marcell kollégám a rendezője a 24 perces dokumentumfilmnek. A film készítésének anyagi hátterét az Igazgatóság biztosítja. Premiervetítés a 20 éves évforduló ünnepségén.

MINISZTERI ELISMERÉS KOLLÉGÁINKNAK

Több kollégánk is állami kitüntetésben részesült 2021-ben.

A Föld Napja alkalmából miniszteri elismerő oklevelet kapott Kovács Dániel projektmenedzser, Igazgatóságunk Pályázatkezelési Osztályának munkatársa a természetvédelmi vagyonkezelés infrastrukturális fejlesztéseiben szerzett elvülhetetlen érdemeiért, és Kutschi Péter természetvédelmi őr, az Észak-vasi Tájegység területén végzett élőhely rekonstrukciós munkák előkészítésében, végrehajtásában szerzett érdemeiért, mindennapos lelkiismeretes és alapos szakmai munkájáért.

Az 1956-os forradalom és szabadságharc emléknapja alkalmából miniszteri elismerő oklevelet vehetett át kolléganőnk, Szekeres Zsófia természetvédelmi őr, aki önzetlenül, empátiával, de következetesen képviseli a természetvédelem érdekeit. Oroszlánrészt vállal Igazgatóságunk golya- és denevérvédelmi munkájában is.

A kitüntetésekhez ezúton is szívjből gratulálunk kollégáinknak!

Szekeres Zsófia

Kovács Dániel

Kutschi Péter

Pataklakók kalandjai: ismeretterjesztés újszerűen

Az Őrségi tájat behálózó patakokhoz az itt élő emberek szorosan kötődnek. Mégis kevesen tudják, hogy ezek a kis vízfolyások a nemzeti park legértékesebb élőhelyei közé tartoznak.

(A film a WeCon ATHU077 projekt keretében, az INTERREG V-A Ausztria-Magyarország Programban, az Európai Regionális Fejlesztési Alap támogatásával készült.)

A Természetfilm.hu Egyesület által készített filmünkkel a patakok csodáit szeretnénk közelebb hozni az emberekhez, elsősorban a gyerekekhez. A Pataklakók kalandjai két tegzes, Pozdorján és Gamandor izgalmas történetén keresztül mutatja be a vízi élővilágot. Mindezt pedig Papó, a nyugdíjas biológianár és unokája, Lili közvetíti, akik még egy távirányítósú mini-tengeralattjárót is bevetnek, hogy követhessék kedvenc rovaraikat.

A filmet 2021 májusában mutatuk be, és azóta bárki számára elérhető az interneten. Két díjat is nyert a gödöllői természetfilm fesztiválon. Érdemes megnézni!

RÉTISASMÉRGEZÉS Hosszúperesztegen

Elpusztult rétisast találtak 2020. március 19-én a hosszúperesztegi erdőben. Felmerült a mérgezés gyanúja, ezért a tetemet toxikológiai vizsgálatra küldtük, amely egyértelműen megállapította, hogy a fokozott természetvédelmi oltalom alatt álló madár karbofurán mérgezés miatt pusztult el.

A karbofurán tartalmú növényvédő szerek kis dózisban is mérgezőek a gerinces állatokra, forgalmazásuk 2008 óta tilos. Az emberre is halálosan veszélyes szerral védett madarak ezreit mérgezték meg szándékosan az elmúlt években Európa-szerte.

Ismeretlen tettes ellen feljelentést tettünk, azonban a rendőrségi vizsgálat nem vezetett eredményre. A településen nem ez volt az első eset, amikor mérgezés miatt kellett eljárás indítanunk.

Néhány éve mérge- és tetemkereső kutyás egységek dolgoznak a természetvédelemben, feladatuk a mérgezés áldozataul esett védett madarak tetemeinek és a mérgezett csálétek felkutatása. Bízunk benne, hogy a kutyák segítségével jelentősen csökken a felderítetlen mérgezések száma, és az elkövetők felelősségre vonása sem marad el.

Harsányi Krisztián

VASI TERMÉSZETVÉDELMI KONFERENCIA 2021

Természetvédelmi konferenciát rendezett Igazgatóságunk 2021 novemberében Kőszegen a Chernel István Madártani és Természetvédelmi Egyesülettel közösen. A rendezvény fő célja az volt, hogy lehetőséget adjon a személyes találkozásra és az információcserére a megye természetvédelmi eseményeiről. Hasonló szakmai programra utoljára 1997-ben került sor.

Csaknem teljesen megtelt érdeklődőkkel a Bechtold István Természetvédelmi Látogatóközpont előadóterme. A mintegy 50 fős hallgatóság soraiban a helyi természetvédelem emblemikus alakjai, hivatásos és civil természetvédők, laikus természetbarátok foglaltak helyet.

Az előadásokat az Igazgatóság és a Magyar Madártani Egyesület szakemberei tartották. Új ismereteket szerezhattunk a Rába madárvilágáról, a Tömördi Madárvárta legújabb eredményeiről, az Őrségi Nemzeti Parkban élő európai bölényekről, az MME Ifúsági Tagozatának megalakulásáról, a vasi fehérgolya-állomány alakulásáról, a daru költéséről a Rába árterén, egy ifjú madarász által

működtetett odútelep eredményeiről, a vadmacskakutatás kulisszatitkairól, a fehérhátú fakopáncs kőszegi-hegységi állományának felméréséről és a vízirigó kőszegi jelenlétéről is.

A résztvevők egyetértettek abban, hogy érdemes volna rendszeresen sort keríteni a konferenciára.

Harsányi Krisztián

ELZA, az ivánci vadmacska

Épp egy kétnapos értekezlet fázisait próbáltam kipihenni, amikor egy esti telefonhívás értesített fel. Erdész kollégánk ismerősei az Ivánci környéki erdő között egy kölyökmacskába botlottak az úton, s hogy nehegy elüssék, begyűjtötték. Amúgy gyanús is nekik a cicus, mert eléggé vadócka...

Így indult az első vadmacskás történetünk. Gyors egyeztetés kezdődött a Fővárosi Állatkeret munkatársaival, mit kapjon enni, miként helyezze el, s befogadják-e további szakszerű gondozásra. Került tejplótló tápszer, darált csirkemell, kényelmes kettrec gyapjútakaróval bélelt vacokkal. A morgás és fűrés egyre hangosabb lett, ami a cicó jóllétét bizonyította.

Pár nap múlva elvittük a Fővárosi Állatkeretbe, ahol gondos, hozzáértő kezek közé került. Fejlődését rendszeres állatorvosi vizsgálatok,

megfelelő táplálék és az emberek től elzárt elhelyezés biztosítja. Kiderült, hogy Elza – mert a cicus ezt a nevet kapta - genetikailag tisztavérű vadmacska. Ha elég nagy és rutinos vadász lesz, visszatérhet az ivánci erdők egereinek rémé!

Gruber Ágnes

MESÉL AZ ERDŐ – KANDI (VAD)KAMERA

Éjszakai látogató - A nagy pele

Fekete gólya

Fekete harkály

Feszült figyelemmel - Nyuszt

Gímszarvas tehén

Házi macska portyázik

Kíváncsi labrador az illatscpadánál

Nyusztfutásban

Róka rágja a vadmacskának kihelyezett illatscpadát

Rókacsálód

Szencinege – szuperközele

Udvarlás rigó módra

Vadmacska hátulnézetből

Mezei nyúl és egerészölyv

IMPRESSZUM

Kiadja az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság.
Cím: 9941 Őrszentpéter, Városszer 57.
Tel.: 06-94/548-034, 06-94/548-036
E-mail: onpi@onpi.hu
www.orseginemzetipark.hu
Szöveg: Krizsán Zsuzsanna, Nemes Piroska
Szerkesztés, terjesztés: Zotu Reklám Kft.
Felelős kiadó: Dr. Markovics Tibor igazgató
Megjelenik 11.300 példányban.

Van egy jó sztorim...

SÖRÖZÉS EGY BÖLÉNNYEL

A bölényszállítások mindig izgalmasak. Egy alkalommal egy vadsparkban kellett volna leszállásra bírni az oda csereként vitt bölény bikánkat a kamionról. Az onnan elhozandó állatot már elaltatták, ébredéséig csak 20-25 perc volt hátra...

„Rántunk be mögötte egy motorfűrészt, ijesszük meg!” – ekkor bukkant le az egyik helyi dolgozó, akinél az eszköz „éppen otthon volt”, a sebtében előkerített Stihlben meg nem volt benzin. Végül minden összeállt, de ez sem hatott.

„Nyomjunk rá vizet magasnyomású mosóval!” – a bölény elsőre furcsállta a locsi-pocsi, de hamar rájött, hogy fürdésidő van, így megmosdott, majd a vízszaggal szembe fordulva hosszan ivott.

„A zsiráfnál bejött a lombfűvő!” – ekkor osztották ki a második fogymit, mivel ez az eszköz is „otthon volt”. Kerítettek egy másikat, és elkezdtek fűjni a bölényre a levegőt. Ő nyugtázta, hogy a fürdés után eljött a hajszáritás ideje is, és kéjesen forgolódva minden testhajlatát gondosan megszáritotta.

Jöttek a képtelennél képtelenebb ötletek:

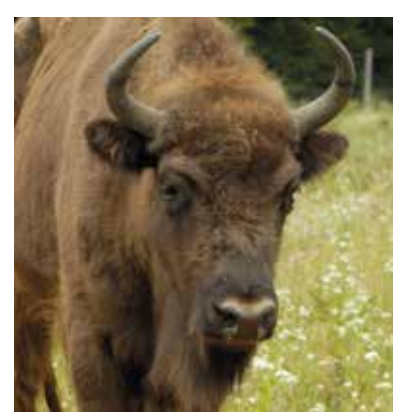
„Zörgessük meg mögötte a rácsot!” – erre a bölény még beljebb húzódott a sarokba.

„Piszkáljuk meg bottal!” – a bölény erre akkurátusan elkezdte szétrugdálni a kamion oldalát.

„Gyújtsuk meg alatta a szalmát!” – az ötlet a kamionunk sofőrjénél megbukott, valamiért féltette a kocsiját...

Az idő lejárt, a másik állat felébredt, így dolgunk végezetlenül hazaindultunk. Tudtam a közelben egy szuper kis magán sörfőzdét, s ha már nem tudtuk itthagyni a bölényünket, beugrottunk vele együtt néhány üveg házi sörért. Azóta is gyakran mesélem, hogy végül is csak sörozni mentünk egy bölénnyel...

Dr. Németh Csaba

GONDOLTAD VOLNA, ...

... hogy az egyetlen hazai nemzeti park vagyunk, ahol európai bölényekkel tartunk fenn egy vad területet?

Túrák 5-től 90 éves korig

Tavaly nyáron egyik túránkra takaros kis csapat állt össze. Szalafő Pitverszerről indulva egy majd' 12 kilométeres gyaloglás várt rákn.

Jó hangulatban ereszkedtünk dombról le, majd kaptattunk dombra fel. Gyorsan a csoport élére került az 5 éves Fecő, szaporán szedegetve apró lábait. A domb tetején bevártuk a többieket. A sor végén érkezett egy idős hölgy, a lányába karolva. Megkérdeztük, hogy minden rendben van-e. Erre mosolyogva azt válaszolta, hogy 90 év, az 90 év! Végül egy rövidebb úton visszatértek a kiindulóponthoz. Fecő azonban velünk tartott, végig elől haladt, jókedvűen beszélgetett, és a nap végén meginvitált minket magukhoz.

Tüske-Csáky Júlia

KASZÁLÁS BÁNYATAVON

Elérkezett a nagy nap. Március végén járunk, a fészkelő madarak még csak éppen érkezőben. A 25 hektáros tóhoz érve széles, ám hideg idő fogadott minket. A biztonságos vízre szálláshoz kijelölt ponttól a sziget nagyon messzinek tűnt, ráadásul még a gumicsónakot is össze kell szerelnünk. Első fejkargatások ideje...

Az akció tervezésekor hamar körvonalazódott, hogy új és bizonytalan kimenetelű projektbe kezdünk: bányató nyílt vizén kialakított kavicscupacokon kellene kaszálni. Az akció elsődleges célja, a fészkelő vízimadarak segítése, a költést hátráltató növényzet eltüntetése.

Hány nemzeti parkos ember kell egy gumicsónak összerakásához erős szélben? A választ aznap megkaptuk, mert mind a heten segítettünk egymás akadályozásában. Bő háromnegyed óra alatt csak lett csónakunk, amit aztán újból leeresztettük, mert rájöttünk, hogy két elemet össze kell szerelnünk... Az első csapat vízre szállt. A szél és a sziget felé vezető út iránya összeegyeztethetetlen volt. Percek alatt már legalább 10 métert haladtunk. A kint maradtak egy része szurkolt, vagy a fejét fogta, vagy egyszerűen csak megmosolyogta a látótakat. Nem adtuk fel, dacolva a hideg szembeszéllel, elhatároztuk, hogy csak azért is átevezünk! Ahogy Kolumbusz Indiába szeretett volna eljutni, de végül Amerikát fedezte fel, úgy mi is felfedeztük, hogy egy másik szigeten kötöttünk ki...

Diadalittasan integettünk vissza a túlparton ragadtaknak, miközben láttuk, a csapat egy része eltűnt. Amíg mi átszenvedtük magunkat, addig a többiek közül páran azon dolgoztak, meg lehet-e közelíteni a szigetet egy másik irányból. Kipróbálták, és kiderült, egyáltalán nem

geten telepedtek meg, annak ellenére, hogy mi nekik szántuk alkalmassá tenni az élőhelyet, valamint a csónak egy itt hagyott alkatrészéért a későbbi napokban vissza kellett jönni (kétszer is, mert elsőre nem lett meg).

Az már részletkérdés, hogy a várt madarak egy teljesen másik sziget

Faragó Ádám
Baráth Norbert

TERMÉSZETMEGŐRZÉS 2002-2022

A természetmegőrzési szakterület feladata feltárni és óvni a természeti értékeket a teljes működési területen. Ma már 116 lápot, 3 kunhalmot, 61 földvárat, 96 forrást és 33 barlangot tartunk nyilván.

A védett fajok felmérése folyamatos, jelenleg közel 150 ezer előfordulás szerepel az adatbázisunkban. 2004-ben 14 Natura 2000 terület kijelölésével bővítettük a természetvédelmi oltalom alatt álló területek körét, majd 2006-ban elértük, hogy a Rába-völgy felkerüljön a nemzetközi jelentőségű vizes élőhelyek listájára. 2003-ban lajstromba vettük az építészeti értékeket, és elkezdődött a régi gyümölcsfajták felkutatása is.

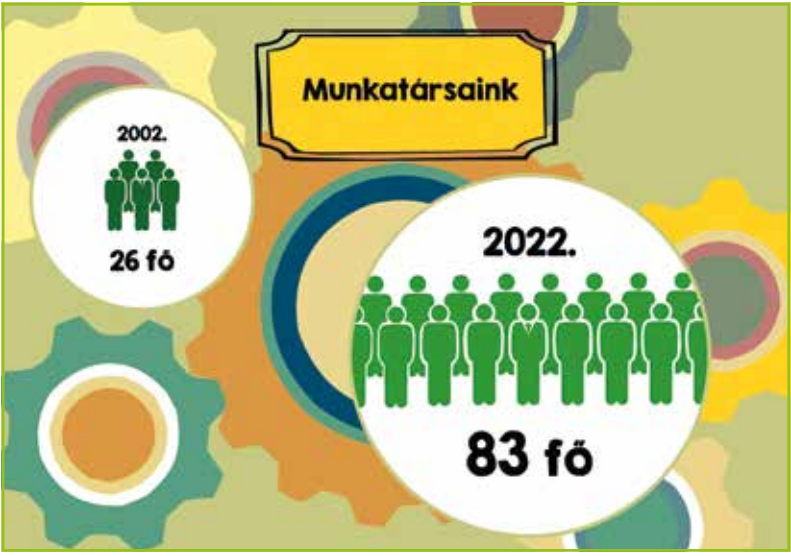
Az információgyűjtést az élőhelyek helyreállítása és a célzott fajvédelmi tevékenységek követték.

– Elsőként a legértékesebb területeket, a szőcei tőzegmohás lápot, az Őrdög-tavat és a Cádi gesztenyést állítottuk helyre évtizedes magárahagyatottságuk után. – Európai Unió forrásokból több száz hektáron állítottunk helyre elgyomosodott, becserjésedett gyepeket, és 500 hektár szántót alakítottunk gyeppé. – A pályázati forrásoknak köszönhetően 2014-ig közel 50, majd 2021-ig újabb 170 hektár erdei élőhely állapotát javítottuk. – 2007-ben sikerült a '60-as években szabályozott Kerca-patak medrét újra kanyargóssá tenni. – A kételtű fauna védelme érdekében 150 kis vízállást alakítottunk ki. Biztonságos vonulásukat alkalmanként 500 oltványt osztottunk szét a résztvevők között, hogy biztosítsuk a genetikai örökség fennmaradását. Az utóbbi öt évben az értékes, de természetvédelmi oltalom alatt nem álló területek felé fordultunk. Elkészítettük az összes Natura 2000 terület fenntartási tervét. Emellett az élőhelyek természetvédelmi kezelésének kidolgozásával, végrehajtásával és nyomonkövetésével foglalkoztunk a legtöbbet. Gyepterületeink

szaporítjuk fel pl. a kereklevelű harmatfűvet vagy a tőzegepret, és visszaültetjük korábbi előfordulási helyeire. – A régi hagyományos gyümölcsfajták megőrzésére 2004-ben hoztuk létre a Csörgőalma gyümölcsöskertet. Oltónapjainkon alkalmanként 500 oltványt osztottunk szét a résztvevők között, hogy biztosítsuk a genetikai örökség fennmaradását. Az utóbbi öt évben az értékes, de természetvédelmi oltalom alatt nem álló területek felé fordultunk. Elkészítettük az összes Natura 2000 terület fenntartási tervét. Emellett az élőhelyek természetvédelmi kezelésének kidolgozásával, végrehajtásával és nyomonkövetésével foglalkoztunk a legtöbbet. Gyepterületeink

igényeinek megfelelő kezelési csomagokat dolgozunk ki, botanikai és zoológiai monitorozással ellenőrizzük és fejlesztjük módszereinket. Igyekszünk a társadalom minél szélesebb rétegeit bevonni a természeti értékek megőrzésébe. 2018-ban indítottuk el a Lepke-háló nevű önkéntes programunkat. Az Őrség Natura 2000 terület fenntartási tervét a gazdálkodók részvételével készítettük. Jelenleg természetkimélő gyepgazdál-

Dr. Szentirmai István

GONDOLTAD VOLNA, ...

... hogy **egyetlen nemzeti parkként állatkihelyezési programot valósítottunk meg** a természeti értékeket fenntartó kisgazdaságok támogatására?

TERMÉSZETVÉDELMI ŐRSZOLGÁLAT 2002-2022

A természetvédelmi örök a védett értékek, területek védelmével, az élőhelyek jó állapotának fenntartásával és adatgyűjtéssel foglalkoznak. Igazgatóságunk 2002-es megalakulásakor a Természetvédelmi Őrszolgálat a Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóságtól

átkerült dolgozókból állt, majd többszöri bővítéssel érte el a mai 13 fős létszámot. Munkánk a technika fejlődésével egyre könnyebbé vált. Már 2002-ben is mindenkinél volt mobiltelefon, de egy gépkocsin akár 3-4 főnek is osztozni kellett. A digitális fényképezőgépek 2004-es megjelenése komoly lépés volt a dokumentálás terén.

Eleinte csak egy kezdetleges GPS készülékünk volt, papírtérké-

pekkel tájékozódunk a terepen. Először a turista GPS-ek jelentek meg eszköztárunkban, később az ún. Mobile Mapper készülékekkel már a terepen digitális térképre rögzíthettük az adatainkat, sőt az erdészeti és ingatlan-nyilván tartási térképeket is egyidejűleg láthattuk. Mára az okostelefonok vették át a stafétát. Továbbra is sok adatot gyűjtünk, immár nem a jegyzetfüzetbe, hanem közvetlenül az adatbázisokba. További jelentős technikai eszközeink lettek a vadkamerák. Segítséggel

rengeteg ismeretünk gyűlik rejtett életű állatokról, és a hatósági munka eredményességét is növelik. Működési területünket tájegységekre és örkörületekre osztjuk. Három fő az Észak-Vasi Tájegységben teljesít szolgálatot, itt legnagyobb védett területünk a Kőszegi Tájévédelmi Körzet. Tíz fő az Őrségi Nemzeti Park három tájegységében dolgozik. Sajnos létszámunk még nagyon alacsony, egy főre átlagosan 28 106 hektár működési terület, és 4 602 hektár védett terület jut.

Tanner Tibor

GONDOLTAD VOLNA, ...

... hogy **„Miénk itt a rét!”** címmel egyedülálló rendezvényt fejlesztettünk, melynek módszertanát a természeti értékek és helyi közösségek összekapcsolása céljából másoknak is továbbadtunk?

Van egy jó sztorim...

MADÁRMENTŐS TÖRTÉNETEK

Ha egy gólyatojás mesélni tudna... Nemeskoltáról jött hívás, hogy elárvult gólyafiókát kell menteni. Kiderült, hogy a gólyatojás egy hete esett ki a fészekből, s szerencsére sértetlen maradt. A leleményes megtaláló berakta az egyik kotlósa alá, és mikor a tojásbéj megrepedt, telefonált nekünk. Mire kollégáim begördültek vele a madármentő állomásra, a kis gólya meglátta a napvilágot. Vagyis inkább kollégánk meghatott arcát...

Áramszünet = nagy pele

Egy nap elment az áram a mentőközpontban. Amikor a kapcsolószekrényt kinyitottuk, egy nagy pele nézett velünk szembe. Én - a

sokat látott madárgondozó - hatalmas sikítással üdvözöltem az elkövetőt. Valószínűleg a padlásról ereszkedett le az elektromos vezetékek mentén, és a főkapcsolót használta kapaszkodóként. Azóta többször is meglátogatt minket, ittletét minden alkalommal áramkimaradás jelezte.

Félix, a szajkó

Megesik néha, hogy mentett madaraink jobban kötődnek hozzánk, mint kellene. Ez történt Félixszel, a fiókaként bekerült szajkóval is, akit sehogy sem sikerült visszavaditanunk. Egy alkalommal a Chernel-kerttől egészen a városcsúszpontra merészkedett, ahol - mint kiderült - ismét kiszemelt magának valakit. Egy használtruha üzletből jött a hívás, a bejelentő elmesélte, hogy a munkahelyére tartott éppen, amikor észrevette, hogy egy madár falatozik a becsületkasszás körtékből. Mivel felvette a madárral a szemkontaktust,

az követni kezdte őt. Elkísérte egészen a munkahelyéig, ahol végül a ruhaállványra telepedett.

A nagyra nőtt erdei fülesbagoly Bejelentést kaptunk, hogy erdei fülesbaglyot mentettek egy szennyvízüleptő medencéből. Mikor megérkeztem, kiderült, hogy nem egy kistestű erdei fülesbagoly, hanem

egy nála sokkal nagyobb uhu az. A megtaláló összebarátkozott vele, nem sejtve, hogy egy csúcsragadozóval áll szemben. Csak hosszasan búcsúzkodás után adta oda a madarat. A mentőközpontban beállítottuk a mosogatóba a nem túl jószágú jószágot, ahol alapos fürdetésben részesült. Néhány napi tollászokodás és bőséges étkezés után szállt tova.

Ottó Erzsébet
Madárvédelmi Mentőközpont,
Kőszeg

GONDOLTAD VOLNA, ...

... hogy a hazai nemzeti parkok közül **elsőként mi alkalmaztunk védjegyrendszert a nemzeti parki termékek és szolgáltatások minősítésére?**

ÚJ VÉDETT TERÜLET a nemzeti parkban

A 2018-as villámárvíz után helyre kellett állítani a Vadása-tó gátját, és ezzel együtt a hegyhátszentjakabi önkormányzat a tó iszapmentesítésére készült. Az iszap elhelyezésére a legkézenfekvőbb megoldás a gát mentett oldalán lévő égeres volt.

Bár védett területet nem érintett, az önkormányzat mégis kikérte a nemzeti park véleményét. Előadták, hogy a területért nem kár, az anyag deponálása itt a legköltséghatékonyabb, és a közelben nincs más önkormányzati tulajdonú telek. Az egyeztetés így hamar véget ért, hiszen nem volt ellenérv. Miután minden érintett elment, bejártam az elárasztásra tervezett területet: mintegy ezer tő védett tőzegpáfrányt és több tucatnyi védett osztrák zergevirágot láttam. Azonnal hívtam a polgármestert, hogy itt biztosan nem lesz iszapdeponálás. Végül mégis akadt a közelben egy másik önkormányzati terület, ahol el lehetett helyezni az iszapot. Az égerláp lehatárolását követően pedig létrejött egy új védett terület a nemzeti parkban.

Dr. Szépligeti Máttyás

Megbeszéljük a csempe színét, az ajtók szépségét, majd kifelé jövet bizalmasan közlik a pénztárossal: „Én már sok wc-t láttam, de ilyen szépet még soha!”

Lásits Anita

Élet a nemzeti parkban

Szépséges tájak, vendégszerető emberek, népi épített örökség, jó levegő és nyugalom – az Őrség legfőbb vonzereje.

Ezt keresik és találják meg a látogatók itt időről időre. De vajon hogyan vélekednek otthonukról azok, akik itt élnek, dolgoznak? Megkérdeztük.

BÁLINT LÁSZLÓ
elnök, Kormorán Kenu
Közhasznú Egyesület

Egyesületünk célja, hogy a fiatalok megismerjék a Rábát, az evezést. 43 tagunk van. Szezonban túrákat, versenyeket szervezünk – RábaLapátolás 24 km, Rába Oda–Vissza 5 km –, amatőr versenyzőket nevelünk. Az Őrségi Nemzeti Parkkal jó a partneri kapcsolatunk. Kérésünkre megvásárolták a csákánydoroszlói Rába-hídnál lévő ingatlant, ezzel biztos helyünk lett. Megállapodtunk, hogy az általuk szervezett vízitúrákat egyesületünk tagjai és túravezetői bonyolítják le, így az ide látogató vendégek igazi vadvízi élményekkel gazdagodhatnak.

BOGÁRN LÁSZLÓ
tulajdonos, Bogárn Étterem,
Őriszentpéter

1989-ben vásárolta meg a család az Őriszentpéteri TSZ-konyhát, azóta működik a Bogárn Étterem. Tájjellegű ételeket kínálunk, a vendégek kedvelik a helyi ízeket, a hajdinas vargányalevest, a tökök-mákos rétest, a dödöllét. De nem csak az étel miatt jönnek, a nyugalom és a gyönyörű táj is vonzza őket az Őrség szívébe. Azt mondják, mint ha egy másik világba érkeznének... Emlékeztet az első Tökfeszti-vál, ahová vendéglátóként hívtak. Szakadt az eső, de végigcsináltuk! Tösgyökeres Őriszentpéteri vagyok, minden ide köt.

GYENES CSILLA
gazdálkodó

Pezsgő budapesti életemet cseréltem a vendvidéki önfenntartó létre. Ma már csak azt sajnálom, hogy ezt a döntést nem jóval korábban hoztam meg. Férjem halála után Galambos Gyulával álmodtuk meg a Vadvirág Méhes Gyógyítókertet. Tíz védjegyes termékünk van, ezek alapanyaga itt terem, vagy a környéken gyűjtögetjük. Az Erdei Édes Harmat szinte fekete méz, kuriózumnak számít. Harmincféle programot szervezünk. A nemzeti park vonzza a turistákat, ami nagyon jó, hiszen a turizmusból élünk.

KEVY ALBERT
önkormányzati képviselő,
Őriszentpéter

Zselicből kerültem Őriszentpéterre, az Őrségi Nemzeti Parkhoz 2003-ban, amikor még gyerekcipőben járt a környezeti nevelés. Sok mindenben úttörő lehettem. Az itt élőkkel együtt fejlesztjük a turizmust és a természetvédelmi koncepciót. Erdei iskolai programokat hoztunk létre, tanösvény-hálózatot alakítottunk ki. 15 év alatt akár egy kis magonc, úgy nőtt fel a nemzeti parki ökoturizmus. Ma is itt élek a családommal, és figyelem az eredményeket. Izgalmas, kihívásokkal teli vidék, számomra örök szerelem marad.

KOVÁCS ANDREA
elnök, Magyarországi
Szlovének Szövetsége

Ma már mindenki pontosan tudja, a nemzeti parki lét korlátozásokkal jár, ugyanakkor a szervezet által képviselt célok a térség előnyére válnak. Ha a vidék megőrzi a természetességét, az nagy előny a turizmus szempontjából. Létrehoztuk mintagazdaságunkat Felsőszőlőn, amely turisztikai célokat szolgál, és 25 hektáron valódi gazdálkodást folytat a magyartarkákkal, a gyümölcsfeldolgozó Alma-lakkal. Hozzájárul a táj azon sajátosságainak megőrzéséhez, amelyek miatt ez a terület 20 éve nemzeti parkká vált.

LÉGRÁDI ZOLTÁN
elnök, Őrségi Kerékpáros
és Természetbarát Egyesület,
Őriszentpéter

Fő célunk, hogy az Őrségből kerékpáros paradicsomot varázsoljunk, mozgásra bírjuk az embereket, és őrizzük a táj szépségét. Ápoljuk a kézműves hagyományokat, túráink során felkeressük a műhelyeket. Fontosnak tartjuk a fenntartható fejlődést, és ennek érdekében a különböző szervezetek együttműködését. Felhívjuk a turisták figyelmét a kiváló minőségű Őrségi ivóvízre. Az Őrség erejét a sokszínűségében látom, az épített, szellemi és kulturális örökség együtt adja a térség értékét.

LUGOSI ARNOLD
polgármester,
Szalafő

Itt születtem, jól ismerem a térséget. Azért vállaltam ezt a pozíciót, mert érdekel a település sorsa. Akkor lettem polgármester, amikor megalakult az Őrségi Nemzeti Park Igazgatósága, úgy érzem, sikerült megtalálnunk a közös hangot. Együtt gondolkodunk az előrejutás érdekében. Hasonló a szemléletünk, sokat teszünk azért, hogy az itt élő és ide érkező embereknek jobb legyen. Fejlődik a turizmus, vonzóak természeti értékeink, a jó levegő, az ivóvíz, a közbiztonság, és a jó emberek jól érzik itt magukat.

ŐR ZOLTÁN
polgármester,
Őriszentpéter

A nemzeti park létrejöttével nagy lehetőségek nyíltak meg a térség előtt. Turisztikai fejlesztések, túraútvonalak, tematikus ösvények, nagyrendezvények valósultak meg. Nagyszerű eredményeket sikerült közösen elérni. A közeljövőben kilátót szeretnénk építeni az Őriszentpéteri parkerdőben, ezzel tisztelgünk az őrállók öröksége előtt. A táj vonzereje az érintetlenségében rejlik. Makulátlan a múltja, a természet szépsége. Előnné formáltuk, ami korábban hátrány volt, adottságainkat közösen őrizzük, fejlesztjük.

SÜLYI PÉTER
kulturális menedzser,
közéleti aktivista

Egy kirándulás alkalmával keveredtem az Őrségbe, rögtön megfogott a hangulata. Életformát váltottam, és ide költöztem. Barátaimmal 1994-ben létrehoztuk az Őri Alapítványt, amely kulturális és szociális célokért tevékenykedik. Útjára indítottuk a Virágzás Napjai művészeti fesztivált és a Hétrétország köztivált, közösségi helyszíneket hoztunk létre az egykori gőzmalom felújított tereiben. Büszke vagyok, hogy időközben botcsinálta gazdálkodó is lettem, rétemen „haszontalan” használatok legelnek.

TÖRÖK KÁROLYNÉ
tulajdonos, Határcsárda Panzió
és Étterem, Bajánsenye

Vendvidékről származom, Kétyvölgyön nőttem fel. Világ életemben vendéglátással foglalkoztam. A csárda arculata 2009-ben frissült, ételkínálatunk a helyi ízeket tükrözi. A hajdinamáléhoz magam főzöm a szilvalekvárt, házi tojásból készül a rántotta, a paprika, a paradicsom a konyhakertből való, a tökmagolaj helyi termelőktől származik. A vendégek nagyon kedvelik a házas ízeket, elégedetten távoznak, és legtöbbjük visszatér. A nemzeti park vonzza a turistákat, több rendezvényt bonyolítottunk már együtt.

Új bikaistálló
átadása

2020

Bőlényles kilátó
Szalafő Pityerszeren

2020

Muraközi
tanterem átadása

2020

Lóistálló
megépítése

2021

Fekete gólya játszótér
létesül Őriszentpéter
Siskaszeren

2021

A Visontai-ház
újraépítése
Pityerszeren

2021